

Hand aan de kraan bij zoutwinning Wad

HALBE HETTEMA

LEEUWARDEN Als onder de Waddenzee zout wordt gewonnen, dan is het zaak ondertussen de invloeden op de natuur in de gaten te houden. Daarbij is het essentieel de 'hand op de kraan' te houden.

Dit is de voornaamste uitkomst van het onderzoek dat de Waddenacademie door vier onafhankelijke wetenschappers heeft laten doen. Aan Friesland Zout in Harlingen heeft het ministerie van Economische Zaken een vergunning verleend. Waddenvereniging, Natuurmonumenten en Vogelbescherming hebben bezwaar aangetekend uit vrees voor blijvende aantasting van het ecosysteem. Deze organisaties vrezen onomkeerbare gevolgen door bodemdaling.

Het geschil was aanleiding voor de Waddenacademie om de wetenschappers Janos Urai van de universiteit van Aken, Suzanne Hulscher van de universiteit van Twente, Patrick Meire van de universiteit van Antwerpen en beleidsonderzoeker Gerlof Rienstra naar de kwestie te laten kijken. De uitkomsten zijn vastgelegd in een onlangs door de Wad-

denacademie uitgegeven 'position paper'.

De onderzoekers stellen vast dat de bodemdaling die door klimaatverandering onder de Waddenzee plaatsvindt, samen met de gevolgen van zoutwinning zal zorgen voor zandhonger in het Waddengebied. In hoeverre de natuur dat zelf oplost, is op dit moment niet te voorspellen. De beschikbare modellen maken ook niet duidelijk hoe de ontwikkeling van geulen en platen de komende decennia zullen zijn, met of zonder zoutwinning.

Als het areaal van platen en ondiepten afneemt, dan heeft dat ecologische verarming als consequentie, schrijven de wetenschappers. Met minder droogvallende platen hebben wadvogels minder plaats en tijd om genoeg voedsel te vinden.

Aan de andere kant is er de economische factor. Zoutwinning is belangrijk voor de werkgelegenheid in de regio en in de haven van Harlingen. Het transport van zout en aanverwante producten is goed voor 30 procent van de jaarlijkse havengelden. Met winning en verwerking zijn in de provincie driehonderd structurele arbeidsplaatsen gemoeid. Die

verdwijnen als de zoutwinning stopt. Verder leveren nieuwe investeringen die voor de winning onder de Waddenzee nodig zijn, eenmalig ook nog driehonderd banen op.

Vanuit het principe dat voorzichtig moet worden ingegrepen in de natuurlijke dynamiek van het Waddengebied, dat bovendien ook nog de Werelderfgoedstatus heeft, zou de conclusie getrokken kunnen worden dat zoutwinning onwenselijk is. Er is geen schaarste en zout kan ook elders worden gewonnen. Maar, zo schetsen de onderzoekers het dilemma, aan de andere kant zorgt zoutwinning wel voor driehonderd banen in een regio die het economisch niet gemakkelijk heeft.

De wetenschappers kiezen in hun publicatie geen partij. Maar als het tot zoutwinning komt, dan bepleiten ze met nadruk een wetenschappelijk verantwoorde invulling van het verplichte monitoringsprogramma, met daarbij het toepassen van het hand-op-de-kraanprincipe.

Het bezwaar dat de natuurorganisaties tegen de zoutwinning hebben ingediend, wordt naar verwachting nog dit jaar door de Raad van State behandeld.